

TERRORYZM LOTNICZY – MIĘDZYNARODOWA ODPOWIEDZIALNOŚĆ CYWILNA

Dr Anna Konert

*„Dziesięciu ludzi działających razem może sprawić,
że zadrży sto tysięcy rozproszonych”*

Mirabeau

Terroryzm w powietrzu...

- Pierwsze akty terroryzmu powietrznego pojawiały się już w latach trzydziestych XX wieku.
- Pod koniec lat sześćdziesiątych znacznie wzrosła liczba porwań statków powietrznych (1948-1967 - 47 porwań, w 1968 - 30, w 1969 r. – 46)

Terroryzm w powietrzu...

- ataki z 11 września 2001 r., w których zginęły 2973 osoby
- katastrofa lotu Pan Am 103 nad Lockerbie w 1988 r. w wyniku podłożenia na pokładzie bomby eksplodował samolot Boeing 747 i zginęło 259 pasażerów (oraz 11 mieszkańców miasta)
- katastrofa lotu Air India 182 z 1985 r. na Oceanie Atlantyckim u wybrzeży Irlandii. W wyniku eksplozji na pokładzie Boeinga 747-237B zginęło 329 osób.

Rodzaje odpowiedzialności

1. Odpowiedzialność za szkody spowodowane pasażerom
2. Odpowiedzialność za szkody spowodowane na ziemi osobom trzecim

9/11

1. Odpowiedzialność przewoźnika lotniczego za szkody spowodowane pasażerom

PRAWO MIĘDZYNARODOWE

SYSTEM WARSZAWSKO-MONTREALSKI

(System warszawski + Konwencja
montrealaska)

SYSTEM WARSZAWSKI

- Konwencja warszawska 1929
- Protokół Haski 1955
- Konwencja Guadalajarska 1961
- Protokół Gwatemalski 1971
- 4 Protokoły Montrealskie 1975

KONWENCJA MONTREALSKA 1999

W celu zrewidowania i skonsolidowania systemu warszawskiego zwołana została przez ICAO Międzynarodowa Konferencja Prawa Lotniczego (Montreal, 10-28 maja 1999 r.), na której uchwalono Konwencję montrealską.

Przesłanki odpowiedzialności

1. szkoda wynikła w razie śmierci lub uszkodzenia ciała pasażera,
2. wypadek, który spowodował śmierć lub uszkodzenie ciała pasażera,
3. wypadek miał miejsce na pokładzie statku powietrznego lub w trakcie jakichkolwiek czynności związanych z wsiadaniem lub wysiadaniem.

OGRANICZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI PRZEWOŹNIKA

Konwencja warszawska 1929	8 300 USD (120 000 FP)
Protokół Haski 1955	16 600 USD (250 000 FP)
Protokół Gwatemalski 1971	99 600 USD(1 500 000 FP)
Porozumienie montrealskie 1966	75 000 USD
Konwencja montrealaska 1999	Odpowiedzialność nieograniczona

Przesłanki zwalniające z odpowiedzialności

- a) szkody takiej nie spowodowało niedbalstwo albo inne niewłaściwe działanie lub zaniechanie przewoźnika albo osób za niego działających, albo
- b) szkoda taka została spowodowana wyłącznie niedbalstwem albo innym niewłaściwym działaniem lub zaniechaniem osoby trzeciej lub samego poszkodowanego

2. Odpowiedzialność
eksploatującego statek
powietrzny za szkody
spowodowane na ziemi osobom
trzecim

PRAWO MIĘDZYNARODOWE

SYSTEM RZYMSKO - MONTREALSKI

SYSTEM RZYMSKI

- Konwencja rzymska 1933 r.
- Protokół brukselski 1938 r.
- Konwencja rzymska 1952 r.
- Protokół montrealski 1978 r.

Po 9/11...

Jak pokryć ryzyko szkód spowodowanych atakiem terrorystycznym?

Czy tradycyjne ubezpieczenia lotnicze są w stanie pokryć ryzyko tego typu szkód?

Kto powinien ponieść odpowiedzialność?

Czy w ogóle może być tu mowa o „odpowiedzialności” w sensie prawnym?

Dwie konwencje montrealские 2009 r.

Rozdzielenie zagadnień dotyczących tzw.
ryzyk ogólnych oraz odszkodowań za
szkody powstałe w wyniku aktów
bezprawnej ingerencji

Konwencja montrealaska 2009 r. - terroryzm

1. odpowiedzialność operatora statku powietrznego ograniczona do pewnych kwotowych limitów.
2. pokrycie szkód przekraczających limity ustalone w I pułapie przez Międzynarodowy Fundusz Kompensacyjny Lotnictwa Cywilnego (do 3 miliardów za zdarzenie)
3. tzw. solidarity of the States.

Przesłanki zwalniające z odpowiedzialności

Eksploatujący statek powietrzny lub Fundusz mogą uwolnić się od odpowiedzialności w całości lub części w zakresie, w jakim niedbalstwo lub inne niewłaściwe działanie lub zaniechanie poszkodowanego albo osoby, dokonane z zamiarem wyrządzenia szkody lub przez nierozwagę i ze świadomością prawdopodobieństwa powstania szkody od której dochodzący odszkodowania wywodzi swoje prawa, spowodowało szkodę lub przyczyniło się do niej.

Postulaty...

- 1. Reżim - wprowadzenie odpowiedzialności państwa (w razie braku możliwości pociągnięcia ich samych do odpowiedzialności).**
- 2. Reżim – państwa powinny tworzyć specjalne programy kompensacji szkód**

Dziękuję za uwagę!